

Fapt paradoxal, desigur, că în guvernul prezidat de un general, cu talente strict militare, și-au găsit loc intelectualii și scriitorii, pe cari d. Vintilă Brătianu i-ar fi respins, cu oroarea d-sale cîrnată. E un merit în această libertate de spirit, în această desbărare de prejudecata care trimetea pe intelectual la cafenea sau cel mult la bibliotecă.

E poate singurul titlu, singura scuză a omului politic Averescu în prezența sa de astăzi la putere. Lângă d-sa, d-l Octavian Goga, în care politica activă ne răpește un acerb pamfletar, și ne ucide un excepțional talent dramatic, a încercat o ridicare, în viața publică, a scriitorului și în genere, a individului gînditor. D-l Goga, înfăptuiește o mică revoluție, instaurează, pe nesimțite, dictatura clasei sale, — a clasei sale, fiziologice. A recunoscut Ideii, rolul său suveran. Și altfel? A silit pavilionul burgheziei biurocratice și latifundiare să se închine ușor, în fața ideii și implicit în fața fapturii emitente de idei: lucru socotit la noi, scandalos și de gust prost. Savantul, scriitorul și artistul, trebuia, după alții, să invente, să amelioreze și să desfete, din mizerie, promiscuitate și suferință. D-l Goga, în graba realizărilor sale politice, n'a ales în tot ceea ce a schimbat, cea mai bună metodă pentru a ne apropia de republica visată de Platon. Totuși e o diferență profundă, un contrast revoluționar, între modul în care se comportă oficialitatea de azi și cea de deunăzi, față de scriitor. Eri, sub regim liberal, erau, cel mult, raporturi de milă și ajutoare. Astăzi asistăm la o colaborare a gîntii cugetătoare cu politicianismul autoritar și opac.

Vor rezultă, de aci, cu certitudine consecințe durabile și binefăcătoare.

Lângă d-l Octavian Goga, în guvern, stă Nichifor Crainic, poetul șesurilor natale și apologetul ortodoxiei. D-l Crainic eră categoric indicat să ocupe, cu o competență indiscutabilă, și un entuziasm afirmat, locul său dela culte și arte. La apariția acestor rînduri, poate și d-l Mihail Sadoveanu va figura printre miniștri, încă o dovadă că s'a executat cu o tenacitate și repeziciune tinerească, necesitatea vitală de a cultiva facultatea creatrice a națiunii și de a o pune la adăpost, în persoana celor dăruți cu dînsa.

...O dovadă că ne pregătim a înfruntă întrecerea supremă și decizivă cu celelalte două neamuri conlocuitoare. Motiv valabil din orice punct de vedere.

Pentru toate aceste isbîndiri a fost nevoie de intervenția și de conlucrarea unor personalități din afara politicii propriu zise. Octavian Goga, secundat de Nichifor Crainic procedează cu o siguranță și o îndrăzneală de inovator.

Acestea, ne-au fost laudele. Intr'un număr viitor, — observații de amănunt.



MILIȚA PĂTRAȘCU:
Aquila Monumentului Eroilor din Constanța

RĂMĂTORUL. *)

BALADA DESCOMPUSĂ.

Romb rumegat de două cuburi în continuare
suprapuse peste patru conuri și patru cilindrii,
despicăți fiecare în piramide tari și bătrâne
de-o vîrstă cu sfinxul...

Rămător de rasă rezervor de unsoare
căptușit cu blăni de plută și 'nbrațat 'n
dimie de Ungaria...

În castelul de bărne
contrabasist de operă, cîntă din Faust
în noaptea Wolpurgiei.

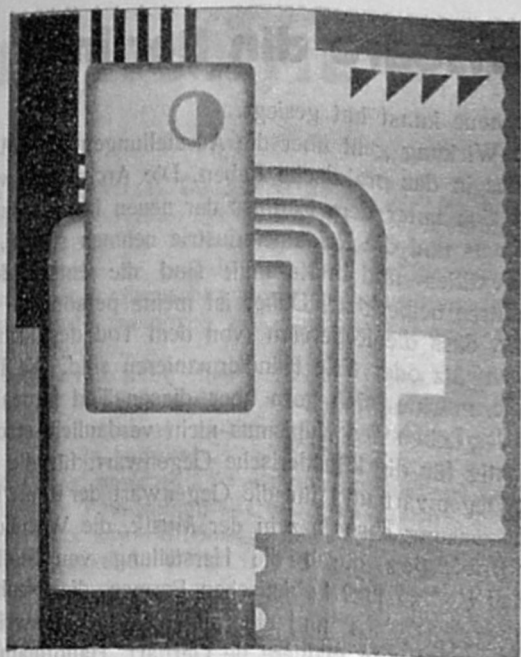
Omul dansând radios
cade trăznit pe comoara-i.

Izvoare
un curcubeu oltean;
piramidele se zbat peste toată geometria.

Un cutremur formidabil
seismograf, sufletul omului înregistrează.

Căldarea cerului se răstoarnă...
În umbră femeia surăde, spală și 'ndoapă...

AL. A. TUDOR-MIU



VICTOR SERVANCKX (Belgia) Peinture No. 9 1924

NOCTURNĂ.

Noapte, cântec între Dumnezeu și om
svon instelat
lumină din lumină
Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat.

Iși cerne sita aurul din stea
O rază amestecată pe cenușă
și îngerii alunecă pe ea
subțire fir până la pleoapa mea;
cununa neagră îmi pun în jurul frunții
tristețea podoabelor;
luminile și vâlul din fruntea roabelor.

Croaște floarea de lut a nopții într-una
înfășurându-mi sufletul cu luna
și gândurile mi se leagănă între gene
ca o femeie în mers pe șoldurile ei
alene...
până când fata din lumini
— nevăzută —
coboară stelele din cer
pe piept, icoane,
și una câte una le sărută.

TANA QVIL

CAHIERS d'ART

Buletin lunar de actualitate artistică

revistă luxoasă tratând
probleme de plastică,
arhitectură, bibliofilie,
bogat ilustrată de cei
mai de seamă artiști ai
vremei.

Director: Christian Zervos
Edit. A Morancé
Paris, 31 rue Fleurus

Abonament anual 70 fr.

AMORUL ASTRONOMIC

În mână-țt rea și domoală,
tăcând --
ca o lună printre nori de smoală
rostogolit-am fruntea când
era de orice gânduri goală.

Gară vie, sus, scânteie hemisferul.
Plini de viziuni poetice
forfecăm din cerul galben petice
și-ți alegi din Scorpion colierul

— De ce cu aceiași oră trupul ferec?
Ce legi mecanice ne poartă'n singurătate
ca un sistem pe căile lactate?
Evoluăm, tăcuți, în întuneric.

N'auzi un uruit de fier, abea?
Sunt cosmicele roate...
În dreptul tății tale nflăcărare
la orizont sclipește-o stea.

F. Aderca

PARABOLĂ COMPLECTĂ

Culege de pe stânci garoafe roșii
Căci fulgerul pe toate le aprinde
Surâde când oceanul se întinde
Să prindă din noianuri albastroșii.

Fă pași mărunți și numără atent
Sau fă în gând un salt de tigru negru
Dansează grațios din van, integru
Trimete câteva stele un compliment.

Prin sate treci necunoscut și mic
La picare poarta scade un sărut
Un derviş străveziu și grav, calic
Să stea între ei și tine ca un scut.

Când singur ești în câmp cu drumul
Și mori și cânti fără să ști de ce
Să faci din toate un autodafé
Și-apoi să pui să se preseze scrumul

CAMIL PETRESCU

No 2

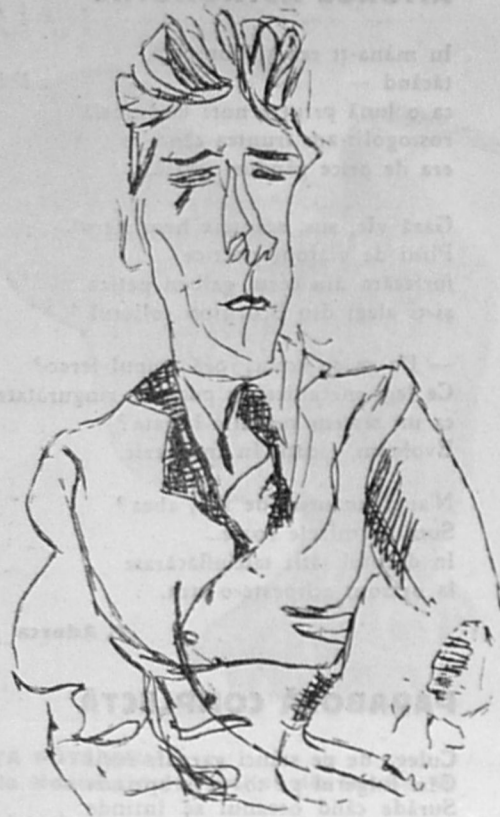
Marele Vizir pulmonar la Cicago
aspiră din balon de oxigen
agrostema cithago.

Subit luna desnoadă pomi Isabele Bleet
părul tău fanfare-oxigenate, tunse 'n
scurt circuit,

te bucură distileria — discurs de gramatică
doar Vizirul mai țese în ochi și în ten,
febră atică.

Filip Corsa





JEAN COCTEAU

Desen de Marcel Iancu

La Jean Cocteau

Satie zicea că artistii cei mari sunt amatori: Les poètes sont des hommes qui aiment la poésie. Sans en faire profession.

Ce e „néo-clasicul“?

Je hais tout ce qui est „néo“. Nici nu se poate vorbi de o mișcare neoclasică. Clasicismul e ori unde și oricând de găsit. Deasemeni imitația celor vechi nu înseamnă clasicism.

Un lucru clasic nici nu poate avea aparență clasică căci clasicul nu implică «claritatea» mai ales claritatea aparentă nu.

Clasic este omul care crează mecanismul, un meșteșugar care ne dă un bun vehicul pentru o idee

— De când m'am despărțit de vechii mei prieteni Breton, Aragon, Tzara, din cauza vederilor mele deoșbite trăesc retras.

Suprăsimul?

Nu pot înțelege poesia revoluției ceea ce nu e identic cu revoluția poeziei

Sunt închis ca un lucrător. Am o sete de mister. Nu de misterul fumului de opium. De misterul luminei depline fiindcă misterul nu e întunecime. Eram decis să nu mai scriu după moartea prietenului meu Radiguet pe care l'am cunoscut întâiul, dar amicii nu mi-au dat pace. M'am apucat de cinema.

Teatrul nou îl înțeleg cum mi-a jucat Pitoef «Orfeu»-ul.

Nimic pentru ochi totul pentru ureche. E vorba de o reformă de teatru. Asupra acestui capitol îmi rezerv dreptul să vorbesc cititorilor «Contemporanului» când-va deadreptul.

M.I.

Scrisoare din Berlin

Die neue kunst hat gesiegt.

Ihre Wirkung geht über die Ausstellungen und Museen hinaus in das praktische Leben. Die Architektur verändert sich unter dem Einfluss der neuen Ideen, die Maschinen- und die Reklameindustrie nehmen sie auf. Auch in Textilien und in Keramik sind die entscheidenden Einflüsse bemerkbar. Daher ist meine persönliche Meinung, dass die Redereien von dem Tod des Kubismus Geschwätz oder üble Händlermanieren sind. Die Tageskritik möchte sich gern über diesen Tod freuen, weil ihr das Leben des Kubismus nicht verdaulich erscheint. Wichtig für die künstlerische Gegenwart, für die Kunst der Gegenwart und für die Gegenwart der Kunst ist die Beherrschung des Jazz in der Musik, die Wandlung in der Konfektion durch die Herstellung von Stoffen in reinen Farben und kubistischen Formen, die Neubauten ohne Griechentum und die allgemeine Langeweile für die Literatur à la manière de Gerhart Hauptmann und vor dem seriösen Theater.

1926

HERWARTH WALDEN

Verlag Der Sturm

Berlin W. 9, posdamerstrasse 134a

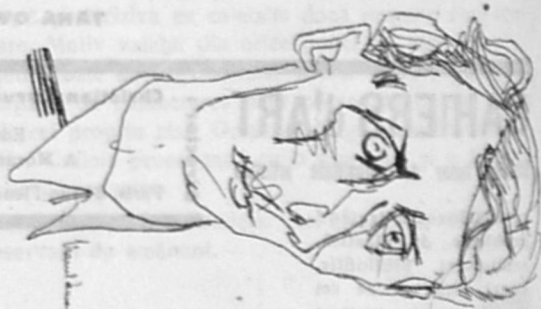
Expressionismus ist die Kunst unserer Zeit. Das entscheidende Buch ist soeben in 3. bis 5. Auflagen erschienen, nachdem die ersten Auflagen in kürzester Zeit vergriffen waren:

HERWARTH WALDEN

EINBLICK IN KUNST

Halbleinen gebunden Mk. 6.50

75 ganzseitige Abbildungen der Hauptwerke der Expressionisten, Kubisten und Futuristen aller Länder. Unentbehrlich für jeden, der die Kunst der Gegenwart kennenlernen will. Umfangreichstes Bildmaterial der führenden Meister. Das Manifest der internationalen Expressionisten



Ernst Peintre Surréaliste

UN HOMME AVERTI EN VAUT DEUX

à Falata

Un jour Anastase fut averti de la prochaine apparition de la comète. Il s'en rejouit secrètement, moins pour la comète elle-même que pour le fait d'être le seul initié de tout la famille. Sa famille se composait, comme beaucoup de familles de mots, d'un tas de membres qui tournaient autour d'une racine unique.

Il y en avait avec des préfixes, avec des suffixes, avec la structure dégénérée et des manques sensibles, qui étaient marquées par des circonflexes en guise de souvenir.

Cette fois, pourtant, il ne voulut pas partager le secret de l'avertissement avec sa famille et résista même aux superstitions qui l'envahirent pendant la nuit, à cause de cette fermeté, doublée de propositions de morsures de conscience. Il s'enveloppa d'un imperméable à double faces et s'appliqua assidûment à attendre le jour de la comète.

Entre temps un neveu et un fils à lui baissaient sensiblement à vue d'œil. Le fils surtout avançait dans cette dégringolade, à pas de loup, et on estimait dans la famille qu'il perdait dans les vingt-quatre heures approximativement le double de ce que perdait le neveu. Aussi une fièvre d'une rare délicatesse spirituelle soutenait en sourdine la baisse du fils. Elle finit par gagner la quasi-résistance du neveu.

Tandis qu'il lui, nourri par la satisfaction de l'avertissement reçu, enflait continuellement jusqu'à déborder de son propre caractère. Peiné sérieusement par ce fait imprévu, Anastase consulta d'abord le calendrier pour établir si la date de la comète n'était assez proche pour que l'état de son fils et de son neveu, n'ait pas le temps d'empirer irrémédiablement. Il espérait beaucoup de l'apparition de l'astre pour la santé de deux jeunes gens. Il mit ces éléments fixes en équations séparées : La date et la perte de son fils, la date et la perte de son neveu, et n'en sortit pas rassuré.

« Oh, le bonheur, » répétait Anastase en considérant d'un œil favorable son ventre accru, « jamais il ne s'abandonne sans conditions. » Il nota cette observation mais appela tout de même en consultation le cordonnier le plus en vogue de la ville. Après l'examen consciencieux du fils et du neveu, le savant mit ses béquilles, et secouant une de ses têtes partit en disant : « Il y a certes un lien mystérieux entre votre bien-être et le malheur de ces deux jeunes gens. »

— Croyez-vous à la télépathie, Maître, demanda Anastase tourmenté ?

— Non, mais je crois au danger de la foi.

— Foi tout simplement ?

— Oui, foi sans e.

Anastase souffrit beaucoup pendant la période qui suivit, quoi qu'il consolidât constamment son poids. Il évitait la vue de son neveu et de son fils et ne cessait de se demander comment ces deux membres de sa famille pouvaient souffrir d'une cause que lui seul était à connaître, ayant été le seul averti de toute l'apparition.

Cependant il teint bon et un Mardi Gras la comète arriva avec sa chevelure trempée dans du bicarbonate de soude. Hélas, il ne s'en aperçut que peu avant sa disparition et cela grâce seulement aux cris de son fils et de son neveu.

Le reste de la famille, rassemblée dans la basse-cour, ne contemplait pas moins la comète, que les deux jeunes gens, à l'aide de morceaux de glaces passés au feu sacré.

Anastase eut un soubresaut de la mort pour le secret de sa science.

« Aucun parmi eux n'était au courant de l'affaire. Pourquoi donc regardaient-ils à en perdre la vue ? »

« Comme ils sont maigres » pensa-t-il encore, en considérant son fils et son neveu.

Mais il ne faiblit pas.

Il se rapporta secrètement à l'avertissement reçu et essaya de convaincre les siens qu'il ne remarquait rien d'extraordinaire et en tous cas pas de comète. Cette action et surtout le désintéressement qu'il montrait envers la comète elle-même le rendirent d'un coup suspect aux siens.

Son fils et son neveu affirmèrent maintenant publiquement qu'il a été averti mais son mysticisme l'aida à traverser les plus grands flots de sueur et il ne livra pas son secret.

Le drame dut alors toucher à son comble. (phrase supplémentaire).

Son fils plus entreprenant que son neveu suspendit la glace devant la comète et monta avec son cousin germain dans le plateau d'une balance Roberval, tandis qu'il fit grimper Anastase sur l'autre plateau. Un instant—ce fut un éternité—le fléau balança conformément à la tradition, mais bientôt l'aiguille se fixa au milieu du cadran.

Anastase à lui seul valait autant que les deux autres.

— « C'est parce que tu as été averti », lui jeta farouchement son fils.

— « Vae—Victis, » fut le seul mot d'Anastase accablé, descendant du plateau, mais il ne lui importait plus de nier ou d'accepter la vérité.

Le respect qu'il avait pour le proverbe, reçut ainsi malgré ses souffrances, une confirmation qui dès lors accrût davantage le prestige du dicton.

Un homme averti en vaut deux.

JACQUES G. COSTIN

INTERIOR

Crești din aureola de catifea
umed surâs, mesager vis —
steag flutură părul în vânt,
glasul confuz, nupțial trimis

Leagănă procesiunea nocturnă
umbră respectos se-inclină,
lent naufragiu anonim
concert, ochii apropiat suspină

Cristal sunând, minut
în câteva culori desfășurat,
inima svon ultim în declin
drum prin simțuri întunecat

SERGIU DAN

BAL!...

COMEDIE ÎN PATRU ACTE,

de SERGIU DAN și ROMULUS DIANU

AFIȘ

Frig vînt și ud. În fund cort de menagerie. Sus pe estrada de lemn și hîrtie colorată, clowni, atleți, femei. Atleții ridică greutăți de carton, clownii vorbesc prin trompete de tînechea, poporul de halmanale soldați, elevi, covrigari, popor pestriț de gură cască.

Un clown: Zece bani intrarea... Grăbiți-vă d-lor.. două ore de distracție plăcută. Nemai văzut. Panorama americană... Femeia demon.. Omul invizibil.. dansatoarea spaniolă din Paris.. Hamburg... New-York... Pentru prima oară **Ha-hau... Ha-ha hau... Ha-hau...** Pofitiți, vă rog... La o parte băete, să intre doamna.

(nu intră nimeni) Trei elefanți... Cinci leoparzi... Maimuțe... Brontozaurus... Hidrosaurus... Circozaurus... Nimfa albastră cu coadă de pește... Jumătate om.. jumătate cal... A jucat la Curtea Imperială... Pofitiți... Omul supranatural... Cinci mii kilo într'a mână (un atlet ridică greutatea).

O halmana: Hă-hă-hă.. de carton... (răsete)

Clownul: Zece bani... Răboiul Ruso-Japonez... Bătălia dela Port-Arthur... Oceanul miraculos... Tragere la țintă... Premiu **Zece mii lei** (flutură hîrțiile).

Un elev: Falșe... (râde) Falșe (sgomote, protestări)
Clownul: Pa-pa-ga-lul... pa-pa-ga-lul miraculos... Calul lui Alexandru Machedon... Turnul Eiffel... Scufundarea vaporului Titanic... Lupte de indieni... Inblânzitoarea șerpilor... Rocambole... Fantomas... A.C.I. Tragere la țintă... Încercați vă rog... Zece mii de lei... Premiu... Grăbiți-vă...

Visătorul imbecil: O mizerie.. sărmana făptură umană
O doamnă: Amuzant.

Un glas: Maimuțe vii?

Clownul: În carne și oase, domnul meu.. ca mine și ca d-ta.. Pofitiți...

Bogdan (către Jokeu) Mă interesează dansatearea spaniolă...

Clownul: A jucat în fața curții imperiale...

Jokeul: Si pe mine premiul...

Clownul: Zece mii de lei... Zece bani intrarea...

Unul: Dă-mi un bilet

Altul: și mie...

Altul: și mie...

Mai mulți: Si mie... și mie...

Directorul menajeriei: (juben maron, jachet, pantaloni pepiți, bici) Cine cumpără rămâne, cine nu pleacă Hei băete, n'ai treabă acasă?...
Clownul: Artiștii intră înăuntru... reprezentația se începe... Zece mii de lei... zece bani intrarea...

Unul: Hai, nu începeți?

Directorul: (Singer pe estradă) Fiecare de trei ori... Arme de precizie...

Jokeul: Vreau să-mi aleg singur arma...

Unul: În ordine...

Directorul: Fiecare scoate un număr. *Attention!*... Începeți vă rog... (fiecare trage un număr din urmă)

Unul: Trei...

Altul: Opt...

Jokeul: Șapte...

(Perdelele cortului se trag încet, interior sărac, nimic din cele anunțate. În fund, animale și păsări de tînechea văpsită, pentru țintit.)

Primul: (în stupefacția generală) Unde-s elefanții?

Jokeul: Unde-i calul lui Alexandru Machedon?

Altul: Răboiul dela Port-Arthur... Vrem răboiul...

O halmana: Rocambole... Unde-i Rocambole...

Un pitic: Să-l văd, să-l vedem... unde omul invizibil?

Jokeul: Șarlatanie...

Bogdan: Amuzant.. Clownul e un om de spirit... Unde ești prietene să te felicit.. Ei, dar unde clownul?

Toți: (furioși) Unde-i șarlatanul?

Jokeul: Au dispărut cu toții.

Bogdan: Singurul lucru fenomenal și adevărat... dispariția trupei.

Jokeul: Calul lui Alexandru Machedon...

Unul din mulțime: (tricou vîrgat) Unde-i atletul?... boxeurul... Vreau să-l bat... Un match *amical*... Unde-să-i pipăi dantura...

Directorul: (apărând) Tragerea... Începeți vă rog... Inima papagalului, din dreapta... acolo trebui ochit Fiecare după număr.

Primul: (trage)

Toți: (jubilând) Nimic...

Altul: (trage)

Toți: (acelaș joc) Nimic...

Directorul: Mai încercați vă rog... (Toți trag pe rând)

Jokeul: (trage) Lovit...

Toți: (acelaș joc)

Jokeul: Să se constate! (se aude o flașnetă.)

Directorul: Exact.

Jokeul: Banii.

Gură-Cască: Șarlatanie...

Directorul: (amabil) cei cari n'au tras, mai au dreptul să tragă... Domnul a câștigat.. Pofitiți după mine (ies amândoi)

Bogdan: Ce spui de toate astea «Cavaler al tristei figuri»?

Visătorul imbecil: O, mizerie! Sărmana făptură umană...

Bogdan: Acelaș vechiu refren...

Visătorul imbecil: Acelaș veche viață...

Unul din mulțime: (sincer) Aș fi vrut să văd Turnul Eiffel...

Bogdan: Ai văzut cum a răs clownul? Mie mi se pare destul de ciudat că dintre toate animalele numai omul râde...

Visătorul imbecil: Plînsul e și pentru animale...

Bogdan: Plecăm împreună, diseară...

Visătorul imbecil: Da împreună... a spus ăla atâtea minciuni... ce mizerie.

Bogdan: Pe mine tocmai asta m'a amuzat. Voluptatea minciunii gratuite.

SCENA II

Icar: (Își face loc prin mulțime) Un bilet... (ia arma și trage. Papagalul se rostogolește flașnetă cântă arie leșinată din Traviata) Lovit. (Toți râd) Banii.

Directorul: Ce bani?

Icar: Ți-am zdrobit papagalul... Premiul.

Directorul: Care premiu?

Icar: Premiul pentru care am luat bilet.

Toți: (râd).

Directorul: (amabil) Premiul s'a dat.

Icar: S'a dat? dar..

Directorul: Acum cinci minute.

Icar: Acum cinci minute.

Bogdan: Ai venit prea târziu.

Icar: Eu viu totdeauna prea târziu. (Flașnetă își dă sufletul într'un spasm caraghios și echivoc. Cortina acoperă rușinea.)

Sergiu Dan și Romulus Dianu

Supremația cui?

Cu vremea, cu fiecare perfecționare, mașina (intrată în teatru cu «Ekkiklemma» și «Periaktul», încă la greci) își câștigă și un loc mai prețuit în el. Întâi numai pentru posibilitățile de iluzionare pe care le aducea, apoi, iar, ca decor (pentru plastica ei, cu care ochiul se obișnuise) și ca element dinamizator și de înlesnire pentru actor. Săritura atletului exersat poate fi de bună performanță dar cu cât va fi ea mărită prin ajutorul arcuitei trambuline?

De învățământul care se poate trage de aici teatrul ține azi seamă. Mișcarea de translație a ascensorului, revoluția roții, rulementul ei pe șină constituie pentru regizor auxiliari de cari nu se mai poate lipsi.

Unii au socotit însă apariția ei drept prevestire a dominației ei absolute în teatru și a isgonirii actorului. Înlocuit (vedeți că e indispensabil devreme ce se simte nevoia să fie înlocuit?) cu «suprapăpușa mecanică» de Gordon Graigh, cu «fascii luminoase» de Prampolini. Și ca ei, cu aite mijloace, Herwarth Walden, Lissitzki și alții.

Da, dacă dezideratul lor s'ar realiza ar fi câștigat lumii un nou gen de spectacol (care s'ar chema dacă vreți: Dinamo-fono-niziune), dar care n'ar încăleca cu nimic domeniul teatrului care-și are principiul etic bine definit: existența actorului. A actorului care prin posibilitățile de deplasare liberă, de calculare a «factelor, de improvizare, de stăpânire a ambianței scenice, de dispunerea corpului său, are facultăți suverane de orientare și creare a momentului dramatic. Un om în fața voanului, înapoia helicei, e infinit mai dramatic spectacolului pe care l'ar oferi o aeronavă cu sbor automat. Manivelele nichelate, roțile, comutatoarele, stărnesc doar atunci interes când printre ele o mână se agită cu degete sigure. Omul aduce în scheletul de aluminiu și oțel pulsația inimei, căldura glasului, viața gândului. În spațiu, deasupra tuturor roților, pârghiilor, pistoanelor, areurilor, un om sărind, agitând, vorbind, mănând — biruind în ritm și ton — abea crează teatrul. Deaceia între mașină și om, în teatru întâi omul.

S. Eliad

RONDUL II DE NOAPTE.

Agentul uzinei a aprins în schimbul salariului becuri și [stelele doar pe străzi laterale noaptea mai funcționează cu petrol pot deschide hoții casele de bani barmanii dancigurile la sud-est zgomotele s'au populat cât un teren de foot-ball

iată sergentul cu inima numerotată (612) fluera întrerupt și turnul din vârful aerului bate intermitent timpul în [piuă sunt sigur că sub acest pod de palmă trece Sena dedesubt când aleile sunt luminate cu soare autentic „OSRAM“

radio-vezi la nord între pulpele gerului face oval. cu ochi [café-glacé din odaie luna în bonetă albă te privește cu o lampă de gaz dar tu ști: în catedrale ingerii sunt frumoși ca unele [maniqueze Și morile de apă s'au certat toată ziua'n prag cu femeile din [Caucaz

în parc fântâni comunale fac în pat interzis pipi broaște dactilografe au copiat cu glasul tuns servicii de [nufăr pe bulevard lumea circulă fără permis și la fel în America [Mississippi iar afară'n câmp orele se desfac cu naftalină ca un cufăr

aici la centru orașul volubil aplaudă mereu provincialii vizitează bordeluri și muzeele zoologice și înalți din hall colivia cu papagalul verde gândindu-te [la orfeu inutili în infern arhanghelii sunt suplinitori la școala de [piloți prin periferii întunericul s'a întins cât îl țin picioarele păsări de sifon trec în vârfuri în staul vacile solfegiază în [saboți înaintând ficatul te luminează cu un felinar și în minutul acest pătrat tu convorbești cu mobila ta de [stejar

încându-te din eroare'n gârlă zici: aici mielul a fost mâncat (de lup cuvintele-ți es din gură și în Alsacia albinele din stup cu limba scri pe cerul gurii tot aici răsare Venus-una vânu-l porți cu un lanț subțire strigându-l pe nume Rudolf sufletul se uită prin gaura cheii și regard pe mări furtuna ucând la 3 mile de Scoția cu bărcile pescarilor golf

și cred că știți domnilor cititori cum în Mexico fermierii se scoală acum în zori cow-boy-ii mulg bivolițe dreptunghiulare girlele dansează (charleston

și țiteiul ese din puțuri identic lui Isus cu un chiparos când noi ne întoarcem să dormim în cămăși de noapte pe somierele cu zegas în vis orașul ne va trimite cărți poștale ilustrate fiindcă sângele H 2 O nu se face

GEORGE DINU

L'architecture vivante

Documents sur l'activité constructive dans tous les pays ■ Directeur: Jean Badovici ■ Abonnement annuel (4 Fascicules 125 francs ■ Editions Albert Morancé a Paris 30 & 32 Rue de Fleurus

Militarizarea Universităților Urletul acestor vorbe, silnic împerechiate. "Se prepară, sistematic, agramatizarea masselor? Se dă cu o mână, se iea cu cealaltă? Vom avea, pe de o parte, scriitori rafinați, puși de către stat la păstrare și producție, — pe de alta, cetitori nedumeriți, silabisitori expuși congestiei cerebrale, la cel mai mic efort? Vom copia, în domeniul cultural, structura oastei mexicane, generală, fără soldați? Se vede bine: clasele conducătoare simt imperioasă necesitate ca prostimea să rămână prostime. O va duce de nas, mai ușor.

De patru ani în universități nu se învață. Universitățile sunt simple oficii de înregistrare de diplome. Măine, pentru a pecetlui definitiv acest progres, universitățile vor fi cazărmi.

De opt ani în liceu nu se mai face decât sport. Examenale de bacalaureat obțin din partea candidaților răspunsuri cari, în alte locuri și epoci, ar fi stărnit panică. Se organizează recompensa ignoranței cu mușchi: încalzarmarea în universități. Se garantează liniște creierului, înlocuit printr-o minge de fotbal. Care-i mobilul imediat? O gardă pretoriană pentru regimul întinericului? Ovații, voturi și recunoștință pentru amic al tineretului? Sau o simplă afacere, stea polară a oricărei politici, o afacere de zeci și sute de milioane, căutându-și justificarea în grija de bicepsul universitar?

— Din toate câte puțin!

DE STIJL

revue d'art
moderne

Aven. Schneider 64
Clamart-Paris

Dir.
Theo V. Doesburg

„Literaturas Europeas de Vanguardia“ de Guillermo de Torre, literaturi europene de avangardă, titlul cărții unui june poet și critic spaniol, domnul de Torres, apărută în editura madrilenă Caro Haggio. Fără exagerare, această carte posedă un caracter unic și singular. Nu este un ansamblu de critici disparate, ci este un tot organic, un fel de codificație teoretică a tendințelor cele mai noi. Aci se grupează și se analizează pentru prima oară, într'un singur volum, toate mișcările literare europene născute în ultimii ani, — cubismul literar francez, ultraismul spaniol, dadaismul și suprarealismul, futurismul italian, imaginismul englezesc și încă alte nuanțe și subșcoli. Este un studiu minuțios, ascuțit și clar și rațional, a personalităților celor mai expresive ale tinerilor literaturi. Sunt capitole cari consideră problemele tehnice ale noului lirism: metafora, ritmul, tipografia, cu o suită variată de exemple și măturii de pretutindeni.

E analizat în special „sentimentul cosmic și frățesc al poeziei celor cinci continente“ și „noul simț cosmopolit“. Generezitate spirituală, curiozitate răspândită în toate paginile. O panoramă a avangardei mondiale.

La première disparition de Jérôme Bardini par Jean Giraudoux (les cahiers nouveaux) un exemplu fericit de proză nouă, eliptică de anecdote, puternic luminată pe dinăuntru. Aventură pasionantă a unei intenții: Jérôme Bardini vrea, să-și lase căminul și să înceapă o altă viață. Din detaliile retrospective ale unei dimineți luate ca punct de plecare, și din momentele ei fugare, drama întreagă se reconstitue. Personajele laconice, se scrutează cu o acuitate de iluminată. Conflictul se întregeste din explorări feroce și rafinate. Acțiunea ținută pe loc. Viața se desfășoară înăuntru, dinamică, peripețioasă, răsunându-se pe crucificarea ei exterioară. Analiză? Nicidecum: fapte, fapte, fapte. Și poezie. — V.

Sagitario 3. Mexico. Sub un vesmânt tipografic cu totul romantic se ascunde text temporar și modern, destul de variat.

Istoria Artei ca Filozofie a Istoriei în trei volume de D-nul Ștefan I. Nenițescu. Ne rezervăm pentru viitor analiza mai largă a acestei lucrări.

Filozofia nu e altceva decât teoria cunoașterii. Artă una din manifestările cunoașterii. Analiza acestei manifestări în cursul istoriei permite de a trasa filozofia istoriei. Exaltarea faptului: „Omul este om în virtutea cunoașterii“. Modul de a aduce o privire nouă în căile obișnuite ale psihologiei, aduce la noi interesul real viu și aprins trezit în accident mai ales de Henri Bergson.

Forma vie și căderile uneori neobișnuite ale frazelor arată cu atât mai mult frăgezimea și prospeția temperamentului filozofic al D-lui Ștefan I. Nenițescu.

Das Werk Iulie. Material bogat iscălit de Mannes Meyer, Le Corbusier, J. J. P. Oud, Theo Van Doesburg, Willy Baumeister, Wantongerloo iscălește: Punctele (forme abstracte) crează linia; liniile un plan și planul un volum cu aceste mijloace creați deci ceva în care raporturile sunt echilibrate și veți fi făcut o lucrare estetică.

Herwarth Walden scrie în „Sturm“: nimeni nu se sîchisește de mijloacele artistice al teatrului: ton și mișcare, cel mult de ceace ele înseamnă. Artă nu e explicație.

Farmecul mișcării este mișcarea și nu scopul ei. Farmecul sunetului este sunetul și nu explicația ce i s'at putea da. Materialul poeziei e cuvântul, nu gândul — compoziția ritmică și melodică a cuvintelor realizează opera poetică.

Existența teatrului ca obiect de artă e cuprinsă în compoziția elementelor optice și acustice.

Păsmo 9-10. Praga. Pe copertă o fotografie compusă de Man Ray. În interior două fotografii ale dansatoarei Milia Mayerovici în „dansul abecedarului“, interesante poze de litere noi. Poezia de Jiri Vaskovec, Sofronia Pocarini, Fr. Halas, și proză de G. Ribémont-Dessaignes, Kurt Schwitters (o schiță sintetică de bună calitate), Santhaler, Karl Honzik, Cartian Cernic, Kassak. Plastică de Vantengerlo Brâncuși, Tatlin, Malevic.

Die Bühne im Bauhaus face parte din colecția interesantă și de o execuție grafică ireproșabilă a caetelor „Bauhausbücher“. Cartea despre care vorbim cercetează prin pana lui Oskar Schlemmer problema vastă și actuală a costumului scenic, iar prin Moholy Nagy raportul muzicii, a culorilor, a dinamice, pentru realizarea unei „excentricități mecanice“, un număr de varietăți care să cuprindă armonice elementele amintite mai sus. Nenumărate fotografii și desene ilustrează plastic problemele rezolvate.

C E L E 3 R E V I S T E L'ART D'AUJOURD'HUI LES ARTS de la MAISON L'ARCHITECTURE VIVANTE

Paris VI 30-32 rue de Fleurus
Editia: A. Morancé

E de găsit pe masa fiecărui prieten al artei nouă

Perpessicius: Repertoriu critic (Fdit. libr. Diecezane, Arad). Condei vioi și energie mereu tânără, poetul se aplică fericit în critică. Nu utilizează metoda perimată a dascălilor solemnizați și naltalinizați. Ager și just, Perpessicius fixează în rânduri definitive — aproape — caracterul operelor și trăsătura dominantă a autorului. Receptacol viu, cronicarul are ușurința expresiei și întreaga competență a lectorului — scriitor. Acest repertoriu critic constituie — pare-se — prefața — luminoasă și completă — a istoriei de mâine, cu

La révolution Surréaliste

Dir.: A. BRETON 16, Rue Jacques Callot Paris

Cea mai din lume
scandaloasă revistă

„Voulor” No. 22. P. Mondrian rezolvă geometric problema de artă modernă, „pentru aceasta e nevoie de un simț estetic pur sau o știință creatoare”.

Unitatea este condiția primă.

Georges Linze semnează două poeme, No. 23 al revistei va fi închinat artei proletare.

Academia de Artă Decorativă

Director: A. VESPREMIE

a deschis cursurile sale de desen, pictură, metal-plastică, batik, gravură, legătorie, reclamă etc., etc. în noul său local din Str. Câmpineanu (fost casa Artei)

A. B. C. 2 aduce cu numărul acesta contribuția d-lor Willy Baummeister, Jan Tichichald, Lissitzky, Vantargerloo, Piet Mondrian, Moholy-Nagy pe tărâmul arhitecturii. În general preocupare de înfrățire a artelor suror: arhitectura și sculptură în toate reproducerea și articolele.

LA VIE DE LETTRES

ET DES ARTS

Paris

Dir.: NICOLAS BEAUDUIN

COLECTION DE LA REVUE EUROPEENE

LUIGI PIRANDELLO: **ON. TOURNE**

Pirandello dans les coulisses du cinéma

FRANCOIS FOSCA

Les Dames de Boisbrûlon

GEORGES RIBEMONT-DESSAIGNES

CELESTE UGOLIN

SIGRID UNSET

L'AGE HEUREUX

Les Cahiers Nouveaux

Une Courtizane

par

René Jouglet

Chez Simon Kra

Pentru colecțiile vechi ale anilor II, III, IV din „Contemporanul” a se adresa Administrației Strada Trinității No. 31 bis.

A apărut No. 1 anul 6 al revistei grupărei moderne de artă din Liège: **Antologie**. O cronică scrisă de Petrinio despre DELTEIL versuri de Geo Norge, Herwarth Walden, Maurice Carême, G. Denzi. Note de Marcel Iancu. Clisee de Serwanckx, Darimont, etc., etc.

Le visage dans la Brume, poeme de Marcel Loumaye edit. Antologie, Liège.

A apărut **Le Cahiers d'Art** No. 7 despre care vom reveni.

STURM, Dir. Walden, Berlin

ANTHOLOGIE, Dir. G. Linze, Liege

A. B. C., revistă de arhitectură, Basel

LES FEUILLES LIBRES, Dir. M. Arland, Paris

MANOMETRE, Dir. Malespine, Lyon

NOI, direct. Prampolini, Roma

PRAESENS, artă poloneză, Varșovia

ZENIT, dir. Mitich, Belgrad

SAGITARIO, revistă de artă nouă, Mexico